

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 50/2020-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní o prijatej ústavnej sťažnosti [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Jozefom Štefankom, PhD., LL.M., Grösslingová 6 – 8, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 142/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 142/2014 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 142/2014 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý nahradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Jozefa Štefanka, PhD., LL.M., Grösslingová 6 – 8, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ústavnej s'ťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých konaní a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 50/2020-13 zo 4. februára 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), z 23. júna 2019 vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 142/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

V zmysle Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 účinného od 1. júna 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) veci, na prerokovanie ktorých sú príslušné prvý a tretí senát ústavného súdu v zloženiach platných v obdobiach od 17. februára 2019 do 25. apríla 2019, od 26. apríla 2019 do 16. októbra 2019 a od 17. októbra 2019 do 31. mája 2020, ak bol ich členom sudca Mojmir Mamojka, prerokuje ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca v danej veci podľa súčasného rozvrhu práce. Tretí senát ústavného súdu pracuje v novom zložení: Martin Vernarský (predseda senátu), sudca Ivan Fiačan a Peter Straka (sudca spravodajca).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ doručil 1. augusta 2014 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáha voči Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti“), ako aj náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej podľa sťažovateľa «... nezákonnými rozhodnutiami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej iba „ministerstvo“), a to rozhodnutím ministerstva č. SLV-PS-PK-208/2011 zo dňa 18.11.2011 v spojení s personálnym rozkazom ministra vnútra SR č. 340 zo dňa 16.8.2011 a rozhodnutím ministerstva č. KRP-PK-31/2011 zo dňa 12.10.2011 v spojení s personálnym rozkazom riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ Bratislava I č. 470 zo dňa 23.08.2011...».

3. Sťažovateľ uvádza, že „Od podania žaloby uplynulo takmer päť rokov a vec nie je právoplatne skončená... za prvé tri roky vedenia sporu boli uskutočnené iba tri procesné úkony porušovateľom práv, až 13.01.2017 bol uskutočnený výsluch svedka na dožiadanom Okresnom súde v Nitre. Následne počas doby vyše dvoch rokov neuskutočnil porušovateľ práv vôbec žiaden procesný úkon v spore. V dôsledku toho sťažovateľ... podal sťažnosť predsedovi súdu pre porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podaním zo dňa 18.02.2019. Upovedomením zo dňa 11.04.2019, ktoré bolo sťažovateľovi doručené dňa 24.04.2019 podpredsedníčka súdu sťažovateľovi oznámila, že

sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú, vyhodnotila, že súd nekonal bezodkladne v období od 13.01.2017 do 22.02.2019 (deň po doručení sťažnosti sťažovateľa).

... ako naznačuje vyjadrenie zákonného sudcu... k predbežnému oboznámeniu sa zákonného sudcu so spisom došlo až v súvislosti s vybavovaním sťažnosti na postup súdu, t.j. takmer päť rokov po doručení žalobného návrhu na súd.

... súd v súvislosti s vybavovaním sťažnosti na jeho postup vytýčil termín pojednávania na deň 27.3.2019, avšak nič to nemení na skutočnosti existencie a trvania prieťahov v konaní, ktoré stále nie je právoplatne ukončené...“.

4. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal nález v znení:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci v súdnom konaní v primeranej lehote vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní č. k. 20C/142/2014 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby v konaní č. k. 20C/142/2014 ďalej postupoval bez zbytočných prieťahov.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 346,26 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

5. Na výzvu ústavného súdu predseda okresného súdu vo svojom podaní z 10. marca 2020 uviedol, že netrvá na ústnom prejednaní veci, a ďalej k ústavnej sťažnosti uviedol: „... Žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáha náhrady škody bola osobne podaná Okresnému súdu Bratislava I dňa 01. 08. 2014. K sťažnosti sa vyjadril zákonný sudca XXXXXXXXXX

██████████ ktorému vec bola pridelená dňa 27. 12. 2017. Vyjadrenie zákonného sudcu zo dňa 05. 03. 2020 prikladám v prílohe.

... predmetná vec bola pôvodne pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi

██████████
... sťažovateľ podal sťažnosť na prieťahy v konaní sp. zn. 20 C 142/2014. Potvrdzujem, že predmetnú sťažnosť v správnom denníku evidujeme a bola riešená pod 1 SprV/63/2019 ako dôvodná, a to v období od 13. 01. 2017 do 22. 02. 2019, pretože súd v tomto období nekonal bezodkladne.

... možno konštatovať nečinnosť tunajšieho súdu v tomto konaní, avšak iba v uvedenom období, pretože súd riadne nekonal, z objektívnych príčin bez subjektívneho zavinenia zákonného sudcu, a to najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia jeho súdnych oddelení, s tým že predseda tunajšieho súdu sa sťažovateľovi za spôsobené prieťahy v konaní ospravedlnil a vec bola zaradená medzi sledované veci s režimom kontroly úkonov v spise každé tri mesiace.

... od 11. 04. 2019 (t. j. odo dňa upovedomenia o vybavení sťažnosti sťažovateľa v predmetnej veci) boli uskutočnené nasledujúce procesné úkony súdu.

Dňa 12. 06. 2019 sa konalo pojednávanie, na ktorom po prejednaní veci súd rozhodol rozsudkom tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Dňa 19. 08. 2019 súd uznesením vyrubil sťažovateľovi súdny poplatok za podané odvolanie voči rozsudku tunajšieho súdu. Dňa 28. 08. 2019 súd vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa voči rozsudku. Dňa 01. 10. 2019 súd vyzval sťažovateľa (odvolateľa), aby sa vyjadril k vyjadreniu žalovanej k jeho odvolaniu. Dňa 15. 10. 2019 súd umožnil žalovanej vyjadriť sa k vyjadreniu sťažovateľa (odvolateľa). Dňa 20. 11. 2019 súd vyjadrenie žalovanej doručoval sťažovateľovi (odvolateľovi) na vedomie. Dňa 28. 11. 2019 súd predložil spis sp. zn. 20 C 142/2014 Krajskému súdu v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa voči rozsudku tunajšieho súdu.

Vychádzajúc z prehľadu úkonov vykonaných v spise sp. zn. 20 C 142/2014 od 11. 04. 2019, s výnimkou vyššie uvedeného obdobia nečinnosti súdu mám za to, že tunajší súd koná vo veci plynule, pričom súd vo veci samej rozhodol dňa 12. 06. 2019.

... žiadam, aby súd zväzil dôvodnosť a primeranosť finančného zadostučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že

predseda tunajšieho súdu sa sťažovateľovi v liste zo dňa 11. 04. 2019 za prietahy v súdnom konaní sp. zn. 20 C 142/2014, ktoré mali vzniknúť v období od 13. 01. 2017 do 22. 02. 2019 ospravedlnil a vo veci sa okrem uvedeného obdobia konalo a koná plynulo. V súčasnosti tunajší súd dňa 28. 11. 2019 predložil spis sp. zn. 20 C 142/2014 Krajskému súdu v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa voči rozsudku tunajšieho súdu.“

6. Zákonný sudca [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení z 5. marca 2019, ktoré je prílohou vyjadrenia predsedu okresného súdu, k ústavnej sťažnosti uviedol:

„Predmetná vec mi bola spolu s inými pridelená náhodným výberom ako novému zákonnému sudcovi na základe Dodatku č. 9 k Rozvrhu práce na rok 2017 dňom 27.12.2017.

K okolnostiam konania a dokazovania pred pridelením veci mi neprináleží sa vyjadrovať, a vzhľadom na to, že ide o vec rozhodnú, avšak neprávoplatnú, sa nebudem vyjadrovať ani skutkovým a právnym úvaha sťažovateľa.

Čo sa týka skutkovej a právnej náročnosti predmetná vec (aj s prihliadnutím na ustálenú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky) zrejme nevybočuje z bežného rámca agendy okresného súdu.

Vo veci som vytýčil termín na 27.3.2019, na ktorom bola vec meritórne prejednaná a na ďalšom pojednávaní dňa 12.6.2019 som vo veci vyhlásil rozsudok. V súčasnej dobe je konanie v štádiu odvolacieho konania.

Ako súd uviedol aj v odpovedi na žalobcovu (sťažovateľovu) sťažnosť na prietahy, v danej veci došlo k prietahom z objektívnych dôvodov. Je pravdou, že ide o dôvody, ktoré nemajú pôvod v sťažnosťou napadnutom konaní a teda z hľadiska individuálnych práv sťažovateľa (aj s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu) sú len ťažko akceptovateľné, avšak mám za to, že nečinnosť súdu bola odstránená a vybavenie sťažnosti na prietahy tak predstavovalo, minimálne v časti, účinný prostriedok nápravy...“

7. K vyjadreniu predsedu okresného súdu a zákonného sudcu sťažovateľ vo svojej replike z 30. apríla 2020 uviedol, že vyjadrenie predsedu okresného súdu k ústavnej sťažnosti neprináša žiadne nové skutočnosti. Uviedol, že s argumentáciou predsedu okresného súdu nesúhlasí a že už v ústavnej sťažnosti dostatočne objasnil, že počas celého

napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom. Zotrváva na všetkých svojich argumentoch, návrhoch a dodal, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

11. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

14. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, I. ÚS 132/03).

15. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

17. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými

účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie.

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

19. Povinnosť súdu konať bez prieťahov vyplýva i z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, ako aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

20. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a teda či bolo alebo nebolo porušené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd

prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

21. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

22. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

24. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

25. Ku kritériu zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nemožno ho hodnotiť ako skutkovo, či právne zložité.

26. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že ústavný súd nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľa pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo

v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom, teda neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola spôsobená správaním s'ťažovateľa.

27. Napokon ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria, a to samotného postupu okresného súdu.

Ústavný súd sa podrobne oboznámil s doterajším priebehom napadnutého konania a zistil, že okresný súd v prvostupňovom konaní priebežne konal, až na 3 časové úseky:

- nečinnosť od 9. februára 2015 (žalovaný doručil okresnému súdu svoje vyjadrenie k žalobe) do 20. júla 2015 (nariadenie prvého pojednávania),
- nečinnosť od 5. apríla 2016 (konalo sa pojednávanie) do 3. októbra 2016 (dožiadanie okresného súdu Okresnému súdu Nitra o výsluch svedka),
- nečinnosť od 13. januára 2017 (vypočutie svedka na Okresnom súde Nitra pre okresný súd) do 27. februára 2019 (predvolanie na pojednávanie na 27. marec 2019).

28. Z už uvedeného vyplýva, že okresný súd spôsobil svojou nečinnosťou v napadnutom konaní zbytočné priet'ahy v trvaní približne 3 roky.

29. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej s'ťažnosti ospravedlňoval nečinnosť, ktorú v určitom rozsahu aj priznal nadmerným zaťažením súdnych oddelení, čo považoval za objektívne dôvody a spolu s ospravedlnením s'ťažovateľovi za dôvod na nepriznanie finančného zadosťučinenia s'ťažovateľovi v prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že jeho základné právo a právo porušené boli. Ako však ústavný súd dlhodobo konštatuje, organizačné, personálne či technické problémy všeobecných súdov nemôžu byť na úkor práv účastníkov konania, nezbavujú štát zodpovednosti za priet'ahy v súdnom konaní, v dôsledku čoho takéto argumenty neobstoja (napr. III. ÚS 17/02).

30. Ústavný súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní porušil základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v už uvedenom rozsahu (bod 1 výroku tohto nálezu).

31. Sťažovateľ žiadal priznať mu primerané finančné zadosťučinenie od okresného súdu vo výške 5 000 € z dôvodu satisfakcie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ktoré malo ukončiť jeho právnu neistotu.

32. Vychádzajúc z dĺžky napadnutého konania a s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci sú dané dôvody na priznanie finančného zadosťučinenia. Pri ustálení sumy ústavný súd prihliadal na namietané skutočnosti, celkovú dobu napadnutého konania, jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých prietáchoch. Zároveň vzal ústavný súd do úvahy povahu veci a význam konania pre sťažovateľa. Je zrejmé, že napadnuté konanie má pre sťažovateľa mimoriadny význam, pretože došlo k zásahu do jeho pracovného, respektíve služobného statusu v čase, keď mala jeho kariéra v policajnom zbore kulminovať. Preto bolo pre neho kľúčové nadobudnúť vo veci právnu istotu čo najskôr, pretože by sa od nej odvíjali jeho ďalšie kroky. Podľa názoru ústavného súdu konkrétnym okolnostiam a povahe posudzovanej veci zodpovedá priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 2 000 € od okresného súdu (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti jeho žiadosti ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu). Ústavný súd vychádzal pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia zo svojej judikatúry (napr. I. ÚS 4/06, IV. ÚS 275/05 a I. ÚS 139/06).

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

33. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

34. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

35. V nadväznosti na výrok o porušení označených práv a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov, zohľadňujúc skutočnosť, že označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa právoplatne skončená.

V.

Trovy konania

36. Ústavný súd rozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli v konaní pred ústavným súdom.

37. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

38. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

39. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia, vypracovanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 163,33 € a režijný paušál v sume dvakrát po 9,80 €. Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 346,26 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

40. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Martin Vernarský
predseda senátu